

Føroya

SOSIAL-DEMOKRATUR

Bladstjóri
P. KARBECK MOURITSEN

Prent:
A. ØSTER

TIL GRØNLANDS

av Petur Mohr Dam

Ríkisstýrið bað landsstýrið velja mann til at vera við í viðgerðini av fiskiskapsspurninginum í Grønlandi.

Stýrið valdi fyrst Poul Nielsen, landstingsmann. Men tá ið harra landstingsmaðurin var noyddur at fara til Spanialands og Italiu fyri at samráðast um fiskasölu, skeyt hann til min at vera fyri hann í samráðingunum um grønlandsfiskiskapin.

Eg kom soleiðis at verða limur í teirri undirnevnd, sum viðgjörði og viðger Grønlands fiskiskapsspurningin.

Í høvuðsnevndini — stjórnarmálannevndini — ið viðger grønlandska framtíðar stjórnarspurning, sita bara Grønlandingar og Danir.

Undirnevndirnar eru einans ráðgevandi hjá høvuðsnevndini viðvíkjandi skipanini av serstöku greinum ið ið grønlandska tjóðarlívinum — mentunarlig, jarðfrøðisliga, fiskivinnuliga, iðnaðarliga sum heilsuliga.

Longu tíðliga á vári í ár varð talað um eina grønlandsferð fyri á ástæðnum at gera seg kunnugan við viðurskiptini haruppi.

Ætlanin var upprunaliga ógvuliga rummisk.

Samráðst varð um at nýta hitt stóra skipið »Bernstorff«, ið kundi taka bæði høvuðsnevndina við embætismonnum, ríkisdagsins fastsitandi grønlandsnevnd og undirnevndirnar eins og eina rúgvu av blaðmonnum.

Men tað varð av ongum við »Bernstorff«. Hetta skipið kom at vera ov dyrt, varð sagt.

So varð avgjört at nýta hitt nýggja skipið »Umanak«. Men í tí var ikki pláss til fleiri enn høvuðsnevndina, ríkisdagsins grønlandsnevnd og embætismenninar, ið hövdu við grønlandsmálini at gera.

Undirnevndirnar og blaðmenninir mátti detta burtur úr.

Eg roknaði so statt ikki við at koma við á grønlandsferðini.

Men sama morgunin, sum eg um kvöldið skuldi fara heim til Føroyar, aftaná at ríkisdagurin var sendur heim, fekk eg boð frá Andreas Möller, departementscheff, um at koma á fund við honum kl. 4 á degi.

Klakksvíkar tekniski skúli

byrjar 4. oktober kl. 19.

Skeið fyri motor- og maskinmenn byrjar 5. okt. kl. 18.

Innm. áðrenn 1. okt. til

JÓHAN RASMUSSEN,
telf. 16.

Har varð sagt mær, at statsministerið bjóðaði mær við til Grønlands sum umboðsmann fyri tær serligu føroysku interessurnar har uppi.

Hetta kom mær óvænnað.

Og av tí, at eg hevði verið viðvirkandi til at fáa ríkisdagsins figgjarnevnd til Føroyar í summar, fyri at hon persónliga kundi fáa høvi at samráðast við ástæðisfólkið um ravnagsmálið og aðrar týðandi spurningar, ið nevndin kom at fáa til viðgerðar, takkaði eg men mátti biðja við at svara, til eg hevði fingið stundir at leggja innbjóðingina fyri landsstýrið. Aftrat hesum kom, at eg sum sóknarstýrisformaður á Tvøroyri hevði umboðingarskyldu, tá ið kongur kom at vitja.

Men landsstýrið og eg vórðu á einum máli, at í Grønlandi leikaði so nógv á hjá Føroyingum, at eg ikki kundi bera meg undan at taka við innbjóðingini og nýta høvi at fara hagar á teirri grønlandsk-donsku sendimannaferðini.

Og eg kann, nú ferðin er liðug, vátta, at tað var neyðugt. Tí tað, sum nú leikar mest á hjá okkum fyri at vinna sómdir har uppi, er at koma á tal við teir grønlandska ábyrgdarmenninar eins væl og við tað meiniga fólkið.

Allar árar megu leggjast um borð fyri at skapa eitt vinarlag millum Grønlandingar og Føroyingar.

Grønlandingar megu av royndum læra, at Føroyingar eru hollir vinir teirra, og at tað er báðum pørtum til mikið gagn at arbeiða saman og i allar mátar royna at hjálpa og dugna hvørjum øðrum.

Vit megu vinna mesta partin á sjónum fyri at liva, og teir verða óivað i meiri muni noyddir at vinna fœði sína á sjónum. Hvørgin parturin er so stórur, at neyðugt er at stríðast heldur enn at veiða saman í kappveidu við aðrar tjóðir.

Føroyingar eru fremri enn Grønlandingar í veiðiháttum og fórum, kunnu Grønlandingar læra almikið av teimum. Men viðvíkjandi framleiðslu av góð-

um saltfiski standa vit Føroyingar aftari enn Grønlandingar í dag. Her hava vit langan tein at rógva aftur. Og tað leikar almikið á hjá føroysku tjóðini, at doyður verður lagdur á, at vit skjótast møgulegt — ongatið ovskjött — taka okkum fram á javnt við teir bestu saltfiskaframleiðarar.

At Grønlandingar standa fremstir í hesum føri í dag er teimum til miklan heiður og skal ikki loynast.

Eg hevði høvi at fylgja við, hvussu Grønlandingar hagraiða sín fisk.

Hvør einasti fiskur verður blóðgaður, skorin á háls, tá hann er komin innan stokka. Undir flekingini verður ansað eftir, at alt blóðið, ið eftir er í fiskinum, verður reinsað burtur. Grønlandingar hava ein annan flekingarhátt enn vit. Vandir at ansa væl eftir, at ikki verður ov djúpt skorið. Áttatalið skal siggjast sum hjá okkum. Men ryggurin verður loystur báðum megin frá, áðrenn høgt verður. Harafrat verður eitt kut gjørt niður eftir múnuni í ryggjalutinum, ið situr eftir í sporlinum. Hetta verður gjørt fyri at taka blóðið úr hesum ryggjapartinum. Menn minnst her hjá okkum, tá ið vaskað var til turkingingar, hvussu siður var at benda fiskin fyri at fáa hetta blóðið, i hvussu er tað, ið situr yst við áttatalið, út. Fiskurin verður ógvuliga væl vaskaður, og royggj verður úrtikið, áðrenn saltað verður.

Aftaná eitt vist dagatal, verður fiskurin umrivin, men vaskaður av nýggjum, áðrenn hann verður aftur saltaður. Allur fiskur, ið seldur verður sum saltfiskur í Grønlandi, er soleiðis veruliga tað, vit vanliga kalla fyri vaskaðan og persaðan fisk, fannhvítur og so avgjört fyrsta-flokksvøra, ið fær hægsta boð í kapping við allar aðrar tjóðir.

Frammi eru uppskot um at byggja bráfrysti- og flakavirki og konservvirki ymsastaðni í Grønlandi.

Firðirnir eru fullir av fiski og úttan fyri ikki minni.

Veiði- og framleiðsluúrslitið er so statt óført hjá Grønlandingum. Takið er at fáa teimum fôr og menna teir og venja teir til av fullum huga og við sama ágrýtni og hegni sum aðrir fiskimenn at leggja út í stórveidu. Her megu teir leita sær til dugna lærimeistarar og starvsfelagir. Eg veit ongur betri enn Føroyingar.

Eitt samstarv á jøvnum fœti millum Grønlandingar og Føroyingar vildi givið hesum báðum smátjóðunum miklan framburð.

Eg mæli til at leggja út fyri hesum samstarvi.

Her kunnu reiðarar, skiparar og fiskimenn gera almikið fyri at skapa eitt satt vinarlag við i øllum føri har ið tað er møgulegt, at vera teimum til hjálpar og aldri sýna teimum annað enn spekt og høvskheit.

Niðurlagt.

Føroya Bjór

Øl- og Mineralvatnsvirki

Máltráð nr. 4

FØROYA PILSNAR
EKTA MALTØL

Øl og mineralvatn verður bert sent til teir kundar, ið senda

kassar og fløskur aftur. Sendið tómte góðs aftur!

EINAR WAAG

Klakksvík.

Citrón sodavatn
Appelsin limonada
Hindber limonada
Jærðber limonada
Vanillie limonada
Appolinaris

Skipafelagið Føroyar

Telefonir 209 171 274

Tórshavn